

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5369/22
3.9.2024.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, Весне Дамјановић и др Драгице Попеску чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Марина Ресимић, адвокат из Београда, ул.Косовска бр.16 против тужених Јавно комуналног предузећа “Београд-пут” са седиштем у Београду, ул.Драгослава Срејовића бр.8а и Града Београда, кога заступа Градско правобранилаштво Града Београда са седиштем у Београду, ул. Тиршова бр.3, ради накнаде штете, вредност спора 800.000,00 динара, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 13131/18 од 23.2.2022. године у седници већа одржаној дана 3.9. 2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 13131/18 од 23.2.2022. године у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 13131/18 од 23.2.2022. године тако што **СЕ ОБАВЕЗУЈУ** тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 292.275,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог Града Београда за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па су обавезани тужени да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате на име претрпљених физичких болова износ од 180.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 150.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности износ од 260.000,00 динара и на име претрпљених

душевних болова због наружености износ од 50.000,00 динара, односно укупан износ од 640.000,00 динара, са законском затезном каматом на овај износ почев од 23.2.2022. године до исплате, у року од 15 дана по пријему преписа пресуде. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу у којем је тражено да се обавезу тужени да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете поред износа досуђених у ставу првом изреке пресуде солидарно исплате још износ од 20.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, износ од 50.000,00 динара на име претрпљеног страха, износ од 40.000,00 динара на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности, износ од 50.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због наружености, а што све укупно износи 160.000,00 динара, са законском затезном каматом на овај износ почев од 23.2.2022. године до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиљи солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 294.875,00 динара, са законском затезном каматом почев од наступања услова за извршење до коначне исплате у року од 15 дана.

Против наведене пресуде тужени су благовремено изјавили жалбе, побијајући пресуду у ставу првом и трећем изреке из свих законом прописаних разлога.

Апелациони суд у Београду је испитао првостепену пресуду у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" број 72/11 и 55/14 са свим каснијим изменама и допунама) па је оценио да је жалба тужених делимично основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 ст.2 тач.1, 2, 3, 5,7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности. Изрека пресуде је јасна и разумљива, непротивречи сама себи ни разлозима датим у њој, а у образложењу пресуде је наведено довољно разлога о свим битним чињеницама па се њена законитост и правилност могу испитати, због чега се неосновано жалбама тужених указује да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 ст.2 тач. 12 ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је дана 26.2.2018. године, око 15,15 часова у јавном превозу срела сина ББ који се враћао са факултета те су се заједно упутили кући стандардном рутом којом се иначе враћају. На путу од аутобуске станице у Вишњици па до стана пролазили су кроз Ловачку улицу која није била очишћена од снега и леда услед чега је тужиља пала и поломила десни кук. Тужиљи је одмах након пада у помоћ притекао син ББ након чега су позвали хитну помоћ и супруга тужиље. Хитна помоћ није успела да се доведе до места на коме је тужиља непомично лежала због леда и снега у Ловачкој улици, већ су тужиљу на носилима спустили до возила хитне помоћи којом приликом су и запослени хитне помоћи као и син тужиље имали тешкоће да се крећу. Критичном приликом радници хитне помоћи фотографисали су улицу како би пријавили услове и тешкоће под којима раде. Тужиља је на Институту за ортопедско-хируршке болести Бањица примљена као хитан случај где је констатован прелом десног кука услед оклизнућа на улици. Након посоперативне припреме тужиља је оперисана 2.3.2018. године на Институту за ортопедско-хируршке болести Бањици где је лежала до 7.3.2018. године и у ком периоду је имала постепену обуку за ход уз помоћ помагала. На основу налаза и мишљења судског вештака из области ортопедије и трауматологије утврђено је да је тужиља дана 26.2.2018. године

задобила телесну повреду у виду прелома горњег крајка трохантерне регије бутне кости десно, лечена је оперативно. Ова повреда се квалификује као тешка телесна повреда. Тужила је трпела болове јаког интензитета од тренутка повређивања па у наредна два дана, док је болове средњег интензитета трпела у трајању од 30 дана. После тог периода дошло је до постепеног процеса регенерације ткива тако да су у том периоду болови прешли у болове слабог интензитета и трајали су наредних до 6 месеци. Болови слабог интензитета не могу се искључити ни сад повремено. Код тужиле са ортопедско-трауматолошке стране постоји умањење животне активности од 10% и исто се огледа у смањеној толеранцији на сва тешка физичка оптерећења и напрезања као и обављање активности које захтевају принудне положаје тела, дуже стајање и ходање. Умањење опште животне активности код тужиле опредељено је на основу ограничне покретљивости у десном куку и наведено је последица повређивања трајне природе. Код тужиле као последица повређивања постоји наруженост слабог степена које се огледа у ожиљку у пределу десне натколенице, дужине 7 цм који се може покрити одећом. Из налаза и мишљења судског вештака за област неуропсихијатрије утврђено је да је тужила приликом повређивања доживела интензиван страх као афективни одговор организма на ситуацију у којој се нашла изненада и неочекивано. Тужила је у моменту саме опасности доживела примарни страх јаког интензитета у трајању од око 1- 5 минута обзиром да хитна помоћ није могла да јој приђе због леда, након овог страха изражен је секундарни страх који представља психичку реакцију на предстојећу неповољну ситуацију након критичног догађаја, повређивања, пријема у болници, те извршене операције. Тужила је трпела секундарни страх јаког интензитета у трајању од око 1 до 2 месеца, те страх слабог интензитета у трајању од око 3-5 месеци. Због реакције везано за стресогену ситуацију која има трауматизујући ефекат за тужилу, изражена је анксиозност. Доживљени страх није оставио последице на психичком плану нити умањење животне активности а изражена анксиозност не доводи до умањење животне активности.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да постоји одговорност тужених за штету коју је тужила претрпела критичном приликом, сагласно одредбама чл.184 ЗОО, чл.2 Закона о комуналним делатностима, чл. 8, 16, 17 Одлуке о улицама, локалним и некатогорисаним путевима, чл. 2 ст.2 и 46 Одлуке о градској управи те чл.14 Статута Јавно комуналног предузећа “Београд-пут” с обзиром да је тужилци као пешаку онемогућено да се несметано и безбедно креће Ловачком улицом, те да првотужени одговара за штету која је настала због неблаговременог извршења потребних радова, уклањање снега и леда, док одговорност друготуженог прозилази из његове обавезе да врши надзор над вршењем поверених радова, па је оценио да су тужени дужни да тужилци солидарно накнаде насталу штету.

Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете, првостепени суд је сагласно одредби чл.200 ЗОО имао у виду све околности конкретног случаја које утичу на висину правичне новчане накнаде, и то интензитет и дужину трајања физичких болова, последице задобијене повреде па је крећући се у границама постављеног тужбеног захтева оценио да правично новчана накнада за физичке болове износи 180.000,00 динара, за страх 150.000,00 динара, за умањење животне активности 260.000,00 динара и за наруженост 50.000,00 динара. На досуђене износе накнаде нематеријалне штете суд је тужилци досудио законску затезну камату почев од 23.2.2022. године, као дана пресуђења, до коначне исплате у складу са одредбом члана 277 ЗОО.

Оцењујући наводе жалбе тужених, Апелациони суд у Београду налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право и за своју одлуку дао јасне и довољне разлоге које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Неосновани су наводи жалбе туженог ЈКП “Београд-пут” да првостепени суд није утврдио којим актима Града Београда и на који начин је одређено обављање комуналне делатности одржавање улица и путева на територији градских општина Града Београда, указујући да из садржине одредбе Закона о локалној самоуправи, Статута Града Београда, Закона о јавним путевима, Закон о комуналним делатностима, Одлуке о оснивању Јавног предузећа за управљање јавним путевима Града Београда, “Путеви Београд”, Одлуке о промени оснивачког акта ЈКП “Београд-пут”, Одлуке о улицама, локалним и некатегорисаним путевима, Одлуке о комуналном реду, Оперативног плана одржавања јавних површина у зимском периоду 2017. и 2018. године на територији Града Београда, Упутства јавном предузећу “Путеви Београд” о начину вршења зимске службе на улицама и општинским путевима на територији Града Београда и Наредбе о спровођењу активности општинских штабова и кризних тимова за ванредне ситуације у зимским условима у сезони 2017. и 2018. године (“Службени лист Град Београд”, бр. 77/17) произлази да није прописана надлежност ЈКП “Београд-пут” за одржавање Ловачке улице у зимском периоду 2017/2018. године, нити је иста категорисана као улица првог или другог приоритета коју у зимском периоду одржава ЈКП “Београд-пут”, већ да је одржавање ове улице у надлежности Градске општине Палилула, те да првотужени ЈКП “Београд-пут” није пасивно легитимисан у овој парници.

Наиме, према чл. 184 ЗОО предузећа и друга правна лица која врше комуналну или другу сличну делатност од општег интереса одговарају за штету ако без оправданог разлога обуставе или нередовно врше своју услугу.

Чланом 8 Одлуке о улицама и некатегорисаним путевима предвиђа да послове управљања, одржавања, заштите и развоја улица и локалних путева на подручју градских општина обавља Дирекција за путеве града Београда, а чланом 16 исте одлуке предвиђено је да одржавање улица и локалних путева Дирекција за путеве поверава предузећу које је основала Скупштина града Београда за обављање ових послова или другом предузећу, док је чланом 17 предвиђено да је Дирекција за путеве, односно предузеће коме су поверени послови одржавања, дужна да обезбеди трајно, непрекидно и квалитетно одржавање улица и локалних путева и одговара за штету која настане због неблагоприятног извршења појединих потребних радова и мера на њиховом одржавању.

Чланом 14 Статута Јавно комуналног предузећа “Београд-пут” прописано је да предузеће обавља комуналну делатност одржавања која, између осталог, подразумева и одржавање улица и општинских путева у зимским условима-чишћење снега и леда.

Из цитираних законских одредаба несумњиво произилази да тужени “Београд-пут” има искључиво право обављања комуналне делатности, те је правилно првостепени суд оценио да је неоснован истакнути приговор недостатка пасивне легитимације,

односно да је тужени ЈКП “Београд-пут” одговоран за штету коју је тужиља критичном приликом претрпела због пада до којег је дошла услед неблагоприятног уклањања снега и леда. Стога је указивање овог туженог на садржину законских и подзаконских аката који регулишу обављање комуналне делатности одржавања улица и путева на територији градских општина Града Београда без утицаја на другачију одлуку суда у овој парници.

Неосновано су наводи жалбе туженог Града Београда да град не врши комуналну делатност, већ представља локалну самоуправу која уређује обављање комуналних делатности доношењем прописа из своје надлежности и обезбеђује обављање истих оснивањем јавних комуналних предузећа, да је основао ЈП “Путеви Београд” коме је додељено искључиво право за обављање делатности управљања јавним путевима те да је погрешно оцењен истакнути приговор недостатка пасивне легитимације на страни овог туженог.

Одредбом чл.2 Закона о комуналним делатностима прописано је да су комуналне делатности у смислу овог закона делатности пружања комуналних услуга од значаја за остварење животних потреба физичких и правних лица код којих је јединица локалне самоуправе дужна да створи услове за обезбеђење одговарајућег квалитета, обима, доступности и континуитета, као и надзор над њиховим вршењем. Комуналне делатности су делатности од општег интереса у које, између осталог, спада и одржавање улица и путева. Чланом 2 ст. 1 Одлуке о градској управи предвиђено је да Градску управу чине секретаријат и посебне организације. Чланом 46 је предвиђено да Секретаријат за саобраћај врши надзор над радом јавних комуналних предузећа и субјеката којима је поред осталог поверена делатност одржавања општинских путева, улица у насељу и државних путева (осим аутопута на територији града).

Дакле, одговорност туженог Града Београда за накнаду нематеријалне штете у конкретном случају произилази из одредбе чл.2 Закона о комуналним делатностима и одредбе чл.25 ст.1 тач.8 Статута Града Београда. Стога околност да је друготужени Град Београд поверио вршење конкретне комуналне делатности ЈКП “Београд-пут” не ослобађа га одговорности с обзиром да град има обавезу да врши надзор над вршењем поверених послова.

Неосновани су наводи жалбе туженог Града Београда да је повреда код тужиље настала искључивом кривицом саме тужиље, с обзиром да иста живи у непосредној близини улице у којој је дошло до повреде и често туда пролази, да је могла да зна да је Ловачка улица стрма, да кретање истом може довести до пада, имајући у виду временске прилике те да је првостепени суд погрешно стао на становиште да не постоји допринос тужиље насталој штети. Наиме, у првостепеном поступку је утврђено да је тужиља критичног дана 26.2.2018. године носила адекватну обућу, да се кретала са пажњом примереном околностима те да је наишла на поледицу која је била испод снега а која се ту налазила због пропуста првотуженог да уклони снег и лед са улице као и пропуста друготуженог да врши надзор на адекватан начин. Стога је правилно првостепени суд оценио да нема доприноса тужиљи настанку штете.

Неосновани су наводи жалбе туженог Града Београда којима се указује да је првостепени суд погрешно тужиљи досудио накнаду нематеријалне штете за

наруженост лаког степена с обзиром да иста није погодна да остави трајну последицу односно да изазове нелагодност у психичкој и емоционалној сфери тужиле. Наиме, наружење као облик нематеријалне штете се јавља као наружење изгледа или наружење неког дела тела, а објективна мерила за признавање накнаде за овај вид нематеријалне штете јесу промене у спољном изгледу оштећене, њихова приметност и могућност да се прикрију, затим обим као и старост и друго, а субјективна мерила се састоје у утицају тих околности на психичку равнотежу оштећеног, затим да ли и у којој мери то изазива код околине самилост, гнушање или било какву пажњу. Имајући у виду локацију ожиљка, приметност, обим, субјективни и психолошки доживљај тужиле, правилан је закључак првостепеног суда да сагласно одредби чл. 200. ЗОО, тужила има право на овај вид накнаде нематеријалне штете

Неосновани су и наводи жалбе туженог Града Београда којима оспорава висину досуђене накнаде и за остале видове нематеријалне штете указујући да је суд прихватио налаз и мишљење вештака ортопеда у погледу дужине и интезитета трајања физичких болова, као и степена умањења животне активности на који налаз је тужени имао примедбе те да интензитет и дужина трајања страха описана у налазу и мишљењу вештака неуропсихијатра не представља законски основ за досуђивање накнаде штете.

Наиме, из стања у списима следи да је судски вештак примаријус др Слободан Поповић, специјалиста ортопед и трауматолог у поднеску од 29.12.2020. године одговорио на примедбе туженог указујући да је опредељење претрпљених физичких болова дато на основу медицинске документације, на основу прегледа тужиле као и на основу оштећености ткива као последице повређивања и на основу локализације повреде, те да је у обзир приликом одређивања јачине бола узета околност и да је тужила лечена оперативно те да је на основу свих наведених параметара опредељена дужина трајања и интензитет физичких болова; да је умањење опште животне активности код тужиле опредељено на основу ограничене покретљивости у десном куку, да је наведена последица повређивања трајне природе те да се ожиљак у пределу натколенице дужине 7 сантиметара који је опредељен као наруженост лаког степена може покрити одећом. Надаље, судски вештак примаријус др Цветин Урошевић, неуропсихијатар се изјаснио на примедбе туженог и остао у целини при датом налазу и мишљењу имајући у виду да је интензитет и дужина трајања страха утврђена према форензичној психијатрији (страна 257.) На рочишту за главну расправу дана 23.2.2022. године пуномоћник друготуженог није имао даљих доказних предлога. Дакле, имајући у виду да након изјашњења вештака ортопеда и неуропсихијатра на примедбе туженог, тужени није имао даљих доказних предлога то не може у жалби са успехом оспоравати чињенично стање које је утврђено на основу налаза и мишљење судских вештака у смислу одредбе члана 372 ЗПП. У том контексту, имајући у виду да је у првостепеном поступку на основу налаза и мишљења вештака ортопеда и неуропсихијатра несумњиво утврђен интензитет и дужина трајања физичких болова, страха, степен наружености и степен умањења опште-животне активности код тужиле то је правилно првостепени суд сагласно одредби чл.200 ЗОО ценио све околности конкретног случаја и нашао да правична новчана накнада за претрпљене физичке болове износи 180.000,00 динара, за страх 150.000,00 динара, за умањење животне активности 260.000,00 динара и за наруженост лаког степена 50.000,00 динара. Досуђени износи, и по мишљењу овог суда представљају правичну новчану накнаду за нематеријалну штету коју је тужила претрпела.

Приликом одлучивања, овај суд је имао у виду и остале жалбене наводе тужених, али је код напред наведеног оценио да исти нису од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде па их посебно не образлаже, сагласно чл.396 ЗПП-а.

Из наведених разлога, Апелациони суд је на основу одредби члана 390 ЗПП одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде,

Међутим, основано се жалбом тужних указује да је одлука о трошковима парничног поступка засновано на погрешној примени одредаба чл.153 и 154 ЗПП-а.

Апелациони суд сматра да је првостепени суд погрешно на име таксе на тужбу тужиљи досудио износ од 38.300,00 динара, с обзиром на њен делимичан успех у парници. Наиме, тужиља сагласно одредби чл.153ст.2. ЗПП-а има право на накнаду трошкова на име таксе на тужбу у износу од 35.700,00 динара, према вредности потраживања за које је успела у парници, односно у укупном износу од 292.275,00 динара.

Из наведених разлога, Апелациони суд је на основу одредби чл. 401 тач.3 ЗПП одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде, док је одлука као у ставу трећем изреке донета применом чл.165 ЗПП, обзиром да тужени Град Београд није успео са жалбом у поступку пред другостепеним судом.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић